

UCHWAŁA NR.....
RADY MIEJSKIEJ W SULECHOWIE
z dnia2020 r.

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok

Na podstawie art. 10 ust. 1, 2a i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r., poz. 852 późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Przedkładam projekt uchwały
Rady Miejskiej w Sulechowie

Sulechów, dnia 05.11.2020 r.

ZASTĘPCA BURMISTRZA

Marcin Górzny

M. Badora
radca prawny
Pz - 2475/08

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Sulechowie w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2021r.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 poz. 852 z późn. zm.) w art. 10 ust. 3 wskazuje na obowiązek uchwalania przez Radę Gminy Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, który stanowi podstawę do realizacji zadań własnych Gminy wynikających z ustawy. Dodatkowo Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 oraz zawarty tam Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii doprecyzował zadania oraz szczegółowe działania z zakresu rozwiązywania problemów narkomanii, które należy uwzględnić w gminnych programach (Narodowy Program Zdrowia cel operacyjny nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi). Należy podkreślić, że dzień opracowywania projektu niniejszego programu nie opracowano Narodowego Programu Zdrowia na kolejny okres. Wobec powyższego niniejszy program bazuje na założeniach obowiązującego Narodowego Programu Zdrowia.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii stanowi również element realizowanych przez Gminę Sulechów celów polityki społecznej ujętych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2022.

Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 dla Gminy Sulechów zostało poprzedzone Diagnozą Lokalnych Zagrożeń Społecznych, która została przeprowadzona w Gminie w 2019 roku. Istotą badania było poznanie występujących na terenie Gminy Sulechów problemów takich jak: uzależnienie od alkoholu, nikotyny, narkotyków, dopalaczy i Internetu oraz przemocy w rodzinie, szkole i cyberprzemocy. Pozwoliło to ustalić rozmiar problemów, tendencji w zachodzących zjawiskach oraz wskazania kluczowych zagrożeń i potrzeb w w/w zakresie. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sulechów na 2021 rok jest odpowiedzią na przedstawione w diagnozie zagrożenia związane z uzależnieniami i przedstawia w swoich założeniach szereg działań profilaktycznych zapobiegających wskazanym problemom.

Ocena realizowanych działań Gminy Sulechów w roku 2020 wskazuje na konieczność kontynuowania zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii w roku 2021.

W związku z powyższym proszę wysoka Radę o przyjęcie Programu na rok 2021 i podjęcie uchwały w zaproponowanej treści.

Z up. Burmistrza Sulechowa
Elżbieta Cioła
Pełnomocnik ds. Uzależnień

Załącznik do uchwały nr
Rady Miejskiej w Sulechowie
z dnia 2020 r.

**Gminny Program
Przeciwdziałania
Narkomanii na 2021 rok
dla Gminy Sulechów**

Spis treści

Wstęp.....	3
Rozdział 1	
Podstawy prawne	3
Rozdział 2	
Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Sulechów.....	4
Rozdział 3	
Realizatorzy i zasoby Gminy Sulechów z zakresie działań dotyczących przeciwdziałania narkomanii.....	7
Rozdział 4	
Cel i zadania Programu	8
Rozdział 5	
Termin realizacji i zadań i ich wdrażanie.....	16
Rozdział 6	
Finansowanie Programu	16
Rozdział 7	
Sposób sprawozdania.....	16
Rozdział 8	
Monitorowanie problemów uzależnień w Gminie Sulechów	17
Rozdział 9	
Rekomendowane działania.....	17

Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej Programem, określa zakres oraz sposób prowadzenia zadań własnych gminy, związanych z przeciwdziałaniem narkomanii. Program stanowi element realizowanych przez Gminę Sulechów celów polityki społecznej ujętych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2022 i uwzględnia zadania wynikające z celu operacyjnego nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi ujętymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 w zakresie części 2 pod nazwą Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii, z uwzględnieniem numeracji zadań i działań ujętych w tym programie. Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 dla Gminy Sulechów zostało poprzedzone diagnozą lokalnych problemów społecznych, która została przeprowadzona w gminie w 2019 roku.

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Sulechów, w szczególności do osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (Nowe Substancje Psychoaktywne - tzw. „dopalacze”), bądź zagrożonych uzależnieniami, ich rodzin, osób dotkniętych przemocą w rodzinie jak również do dzieci z przedszkoli oraz młodzieży ze szkół z terenu gminy Sulechów.

Rozdział 1

Podstawy prawne

Obowiązek uchwalania niniejszego Programu wynika z art. 10 ust. 2-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.)

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm),
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020r. poz. 685 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Rozdział 2

Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Sulechów

W 2019 r. została przeprowadzona Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Sulechów.

Istotą badania było poznanie występujących na terenie gminy Sulechów problemów takich jak: uzależnienie od alkoholu, nikotyny, narkotyków, dopalaczy i Internetu oraz przemoc w rodzinie, szkole i cyberprzemoc.

W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród trzech grup społecznych: dorosłych mieszkańców gminy, uczniów (klas VI i VIII szkół podstawowych oraz klas II szkół ponadpodstawowych) oraz sprzedawców napojów alkoholowych.

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie gminy Sulechów wzięło udział 144 mieszkańców, 500 uczniów oraz 20 sprzedawców napojów alkoholowych.

Pozwoliło to ustalić rozmiar problemów, tendencji w zachodzących zjawiskach oraz wskazać kluczowe zagrożenia i potrzeby w ww. zakresie.

Wyniki diagnozy dotyczące problemu narkotykowego w Gminie Sulechów:

I. SKALA ZAŻYWANIA NARKOTYKÓW LUB DOPALACZY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ

Do zażywania narkotyków, dopalaczy lub innych środków psychoaktywnych przyznało się 8% badanych uczniów, tj. 40 osób. Po substancje psychoaktywne sięgnęło najwięcej uczniów z Liceum Ogólnokształcącego w Sulechowie (19%), Szkoły Podstawowej w Brodach (18%) oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sulechowie (15%).

RODZAJ ZAŻYWANEJ SUBSTANCJI

Najpowszechniejszą wśród uczniów substancją psychoaktywną jest marihuana lub haszysz- sięgnęło po nią 32 badanych. Na drugim miejscu pod względem popularności znalazła się amfetamina- na zażycie jej wskazało 12 uczniów, natomiast na trzecim inne formy konopi - 9 ankietowanych.

OKOLICZNOŚCI ZAŻYCIA SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH PO RAZ PIERWSZY

Większość uczniów sięgnęło po substancje psychoaktywne w wieku 14-16 lat. Motywem tego zachowania była wśród w większości przypadków ciekawość, chęć dobrej zabawy i przyjemność/relaksacja. Największa część uczniów sięgnęła po takie substancje po raz pierwszy ze znajomymi na podwórku i w czasie imprezy towarzyskiej.

DOSTĘPNOŚĆ ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH DLA MŁODZIEŻY

23% ocenia możliwość zdobycia narkotyków jako łatwe i 13% ocenia za łatwe możliwość zdobycia dopalaczy. 19% zna miejsca w swojej miejscowości, gdzie może kupić narkotyki lub dopalacze. Na znajomość miejsc w gminie, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze, wskazało najwięcej uczniów z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sulechowie (42%), Liceum Ogólnokształcącego w Sulechowie (44%) oraz Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Sulechowie (34%).

OPINIA UCZNIÓW NA TEMAT SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Przekonanie o szkodliwości narkotyków i dopalaczy ma 89%. Dla większości młodych ludzi uzależnienia od środków psychoaktywnych wiąże się z zaburzeniami zdrowia fizycznego i psychicznego. Warto zwrócić uwagę na to, że 9% nie wie jakie mogą być tego negatywne konsekwencje.

Wnioski

Badanie wykazało, że kontakt z narkotykami lub dopalaczami miało 40 uczniów. Większość badanych zdaje sobie sprawę ze szkodliwości sięgania po tego typu substancje, warto jednak mieć na uwadze to, że 11% oceniło narkotyki i dopalacze jako mało szkodliwe lub nieszkodliwe. Uczniowie sięgają po substancje psychoaktywne przede wszystkim z ciekawości, chęci dobrej zabawy i chęci doświadczenia przyjemności. Badania wykazały również, że prawie co piąty uczeń zna miejsca, gdzie może kupić narkotyki i dopalacze. Należy mieć na uwadze również to, że w przypadku doświadczenia problemów z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami 7% uczniów nie wie, gdzie mogłoby udać się po pomoc. W porównaniu do diagnozy przeprowadzonej w 2015 roku, niewiele zmienił się odsetek uczniów oceniających za łatwe zdobycie narkotyków (spadek o 1pp), ale znacznie spadła liczba uczniów oceniających za łatwe zdobycie dopalaczy- różnica wynosi aż 10,5 pp. Znaczące jest to, że w porównaniu do 2015 roku odsetek uczniów, którzy zadeklarowali zażycie nielegalnych substancji psychoaktywnych spadł o 7,1 punktów procentowych.

II. SKALA ZAŻYWANIA NARKOTYKÓW LUB DOPALACZY PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Po substancje psychoaktywne sięgnęło 12% mieszkańców, przy czym 3% zażywało je jednokrotnie, kolejne 3% zażywa je raz w tygodniu i kolejne 3% kilka razy w roku. Codziennie sięga po takie substancje 2% respondentów, z kolei kilka razy w miesiącu 1%. W grupie kobiet substancje psychoaktywne zażywało 11%, natomiast w grupie mężczyzn- 15%.

RODZAJE ZAŻYWANYCH SUBSTANCJI

Marihuanę zażywało 15 osób, amfetaminę 10 respondentów, dopalacze 7 osób, LSD 3 osoby, kokainę 2 osoby, środki nasenne i sterydy – 1 osoba.

DOSTĘPNOŚĆ

27% oceniło narkotyki i dopalacze jako łatwo dostępne na terenie gminy.

Wnioski

Zebrany materiał badawczy wykazał, iż problem zażywania substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców gminy Sulechów przybiera znaczące rozmiary - aż 12% mieszkańców zażywało takie substancje i 9% spośród nich sięga po nie regularnie, a nie próbowało jednorazowo. Najpopularniejszą wśród mieszkańców substancją okazała się marihuana. Na drugim miejscu pod tym względem znalazła się amfetamina. Warto zwrócić uwagę na to, że 7 mieszkańców sięgnęło po dopalacze. Duży odsetek mieszkańców nie ma wiedzy na temat stwierdzeń dotyczących narkotyków, np. aż 35% stwierdziło, że nie wie, czy w przychodzeniu do pracy pod wpływem narkotyków/dopalaczy jest coś złego, a 37% respondentów nie wie czy dopalacze są bezpieczną alternatywą dla narkotyków. Porównując wyniki badania realizowanego w 2015 roku do wyników badania z 2019 roku możemy zauważyć, iż wzrosła liczba dorosłych mieszkańców sięgających po nielegalne substancje psychoaktywne - o 3,3 punkty procentowe.

Wyniki diagnozy dotyczące problemu nikotynizmu w Gminie Sulechów:

I. SKALA PALENIA PAPIEROSÓW PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ

43% uczniów paliło papierosy, w tym 21% próbowało kilka razy, 13% pali od czasu do czasu, natomiast 9% pali codziennie/regularnie. Po papierosy sięgnęło najwięcej uczniów z Liceum Ogólnokształcącego w Sulechowie - aż 76%. W ciągu ostatnich 30 dni po papierosy sięgnęło 163 spośród 216 uczniów deklarujących, że kiedykolwiek palili, przy czym 43 ankietowanych paliło codziennie.

OPINIA NA TEMAT SZKODLIWOŚCI PAPIEROSÓW

11% uczniów uważa, że palenie papierosów nie jest szkodliwe dla zdrowia.

Wnioski

Palenie papierosów przez uczniów w gminie Sulechów jest znacznym problemem - zebrany materiał badawczy pokazał, że prawie połowa uczniów paliła papierosy, a 75% spośród nich sięgnęło po papierosa 30 dni przed badaniem. Warto zwrócić uwagę również na to, że palenie papierosów wśród 22% uczniów wyszło poza fazę eksperymentowania i stało się regularną czynnością - w przypadku 13% ma to miejsce od czasu do czasu, a w przypadku 9%-codziennie. Działania profilaktyczne powinny skupiać się również na przekazywaniu wiedzy uczniom na temat szkodliwości palenia papierosów dla zdrowia, gdyż brak świadomości na temat negatywnych konsekwencji z tym związanych ma 11% uczniów. Dzięki porównaniu aktualnych badań do tych przeprowadzonych w 2015 roku możemy zauważyć, iż nastąpił spadek uczniów deklarujących palenie papierosów o 7 punktów procentowych. Spadła również liczba uczniów, którzy sięgnęli po papierosa w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem o 12 punktów procentowych.

II. SKALA PALENIA PAPIEROSÓW PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

31% respondentów zadeklarowało codzienne palenie papierosów. 13 osób (spośród 53 respondentów deklarujących palenie papierosów) przyznało, że wypala dziennie więcej niż 16

sztuk papierosów. W grupie mężczyzn odsetek palących papierosy jest od odsetka kobiet o 15 punktów procentowych większy i jednocześnie odsetek palących mężczyzn codziennie jest większy od odsetka kobiet o 16 punktów procentowych.

PRÓBY RZUCENIA PALENIA PRZEZ MIESZKAŃCÓW

Prawie połowa mieszkańców deklarujących palenie papierosów nigdy nie próbowała zerwać z nałogiem (25 osób).

WIEDZA NA TEMAT PALENIA PAPIEROSÓW

6% respondentów nie zdaje sobie sprawy ze szkodliwości palenia papierosów dla zdrowia. W grupie mężczyzn jest więcej osób, które nie oceniają palenia papierosów jako szkodliwe dla zdrowia – różnica wynosi jednak tylko 2 punkty procentowe.

Wnioski

Analiza zebranego materiału badawczego wykazała, że codziennie pali papierosy prawie co trzeci mieszkaniec gminy Sulechów. Warto zwrócić uwagę na to, że prawie połowa mieszkańców palących papierosy nigdy nie podejmowała próby zerwania z nałogiem, a 6% nie ma świadomości na temat szkodliwości palenia papierosów dla zdrowia. Zastosowane przy analizie wyników badań korelacje wykazały, iż w porównaniu do kobiet papierosy pali większa część mężczyzn.

Rozdział 3

Realizatorzy i zasoby Gminy Sulechów w zakresie działań dotyczących przeciwdziałania narkomanii.

Za koordynację i realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sulechów odpowiedzialne jest Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień mieszczące się w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie. Gminny program przeciwdziałania narkomanii realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym:

- 1) ośrodkami terapeutycznymi,
- 2) organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 3) placówkami służby zdrowia,
- 4) placówkami pomocy społecznej,
- 5) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 6) placówkami oświatowo - kulturalnymi,
- 7) administracją zespoloną,
- 8) sądem i prokuraturą,
- 9) policją,
- 10) strażą miejską,
- 11) osobami fizycznymi i prawnymi,
- 12) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulechowie.

Rozdział 4

Cel i zadania Programu

1. Cel główny

Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii uwzględniają cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 oraz realizowane będą z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169) i obejmują:

- 1) kontynuowanie celów programów z lat poprzednich, z uwzględnieniem wcześniejszych doświadczeń oraz wypracowanych w latach ubiegłych efektywnych metod działań,
- 2) podejmowanie działań w zakresie zapobiegania zjawisku narkomanii, ograniczenia dostępności środków odurzających, substancji psychotropowych środków zastępczych i NSP, przede wszystkim poprzez działalność profilaktyczną w środowisku lokalnym,
- 3) stworzenie lokalnego systemu działań profilaktycznych poprzez nawiązanie współpracy różnych instytucji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych w celu wyeliminowania czynników prowadzących do uzależnienia od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP,
- 4) inicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej polegającego na systematycznym dostarczaniu wiedzy o uzależnieniach od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP wszystkim podmiotom zaangażowanym w działania profilaktyczne i pomocowe oraz informowanie o dostępnych formach pomocy,
- 5) monitorowanie skali zjawiska narkomanii szczególnie wśród dzieci i młodzieży, w ramach monitorowania sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych.

2. Szczegółowy wykaz zadań realizowanych w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Działania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem		
1. Wspieranie reintegracji społecznej poprzez konsultacje dla osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (Nowe Substancje Psychoaktywne) i współuzależnionych oraz spotkania o charakterze terapeutycznym prowadzone przez specjalistów terapii uzależnień w Ośrodku Pomocy Społecznej, przy ulicy Jana Pawła 52 w Sulechowie,	- ilość porad - liczba osób uczestniczących w spotkaniach	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych

z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych		
2. Dyżury „pierwszego kontaktu” w Ośrodku Pomocy Społecznej dla osób poszukujących pomocy w związku z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych	- ilość porad - liczba osób uczestniczących w spotkaniach	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych
3. Prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (Grupa Anonimowych Narkomanów) z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych	- ilość porad - liczba osób uczestniczących w spotkaniach - ilość grup	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych
4. Konsultacje i poradnictwo dla młodzieży używającej środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz dla młodzieży będącej w grupie wysokiego ryzyka	- ilość porad - liczba osób uczestniczących w spotkaniach	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych
5. Ograniczenie szkód zdrowotnych poprzez systematyczną współpracę ze specjalistycznymi szpitalami i innym jednostkami organizacyjnymi opieki zdrowotnej, umożliwiającą kierowanie osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP i innych osób zainteresowanych na detoksykację, leczenie oraz dalszą specjalistyczną terapię i rehabilitację	- liczba kierowanych osób	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych
6. Współpraca z kuratorami, policją i innymi podmiotami i organizacjami społecznymi, kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania narkomanii	- ilość działań w danym zakresie	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych
7. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy	- ilość działań w danym	

poprzez: - zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doświadczających przemocy, - podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc	zakresie - ilość porad - liczba osób uczestniczących w spotkaniach	
8. Zabezpieczenie personelu, urządzeń i materiałów biurowych oraz mediów niezbędnych do realizacji Programu		
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej		
1. Prowadzenie porad dla rodzin, w których występują problemy narkomanii w zakresie rozpoznawania objawów zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz związanych z tym zagrożeń z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych przez specjalistę terapii uzależnień, psychologa oraz doradcę rodzinnego (mediatora)	- ilość porad - liczba osób uczestniczących w spotkaniach	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych
2. Ograniczenie szkód społecznych poprzez udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom przez specjalistę terapii uzależnień, psychologa, doradcę rodzinnego (mediatora)	- ilość porad - liczba osób uczestniczących w spotkaniach	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych
3. Tworzenie i wspomaganie, w miarę potrzeb, funkcjonowania grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP poprzez prowadzenie sesji rodzinnych przez doradcę rodzinnego	- ilość porad - liczba osób uczestniczących w spotkaniach	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych
4. Udzielanie informacji dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy dla osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz ich rodzinom	- ilość porad - ilość udzielonych informacji	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych		
1. Przeprowadzanie diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych oraz innych ekspertyz pozwalających ocenić aktualny stan problemów związanych z środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i NSP, a także stan posiadanych zasobów w sferze ich rozwiązywania oraz efektów dotychczasowych działań	- ilość przeprowadzonych badań	2.5 Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i instytucjonalnych
2. Zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dotkniętych narkomanią poprzez działalność świetlic środowiskowych i opiekuńczo-wychowawczych	- liczba placówek, w którym były realizowany program opiekuńczo-wychowawczy - liczba placówek, w którym były realizowany program profilaktyczny - liczba uczestników zajęć	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna
3. Wspieranie realizacji we wszystkich szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie gminy programów profilaktycznych dla nauczycieli, dzieci i młodzieży oraz ich rodziców	- liczba realizowanych programów - liczba przedszkoli i szkół ze wszystkich poziomów nauczania realizujących programy profilaktyczne - liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych w placówkach oświatowych i opiekuńczych - liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych i placówkach oświatowych i opiekuńczych	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne
4. Współorganizacja konkursów i olimpiad wiedzy o zdrowiu oraz wpływie środków odurzających,	- liczba konkursów - liczba dzieci i młodzieży	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne

substancji psychotropowych i NSP na zdrowie dla dzieci i młodzieży	uczestniczących	
5. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach społecznych oraz przygotowanie i przeprowadzenie społecznych kampanii przeciwdziałania uzależnieniom adresowanych do różnych grup docelowych w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców, na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia	- liczba przeprowadzonych kampanii społecznych	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne
6. Realizacja programów profilaktycznych obejmujących problematykę HIV/AIDS	-liczba przeprowadzonych programów	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne
7. Realizacja ogólnopolskich kampanii informacyjno-edukacyjnych oraz programów profilaktycznych związanych z zagrożeniami wynikającymi z używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych	- liczba przeprowadzonych kampanii społecznych - liczba artykułów, audycji i programów w mediach lokalnych	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne Działania wpisują się w Program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych – 4.2 Działania informacyjno-edukacyjne i profilaktyczne
8. Realizacja programów profilaktycznych i warsztatów poprawiających funkcjonowanie psychospołeczne dzieci i młodzieży, w tym nauka zasad radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi oraz warsztatów dla rodziców, mających na celu poprawę relacji rodzinnych, oraz wzrost wiedzy na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP	-liczba przeprowadzonych programów -liczba przeprowadzonych warsztatów -liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca -liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne
9. Współorganizowanie szkoleń, konferencji, seminariów z zakresu rozwiązywania problemów narkomanii	-liczba przeprowadzonych szkoleń	2.2 Rozwój kadr

dla poszczególnych grup zawodowych z terenu gminy: pracowników oświaty, policji, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w tym pracowników socjalnych, asystentów rodziny, administracji samorządowej (realizatorów Programu)	-liczba przeprowadzonych konferencji - liczba uczestników -liczba osób uczestnicząca	
10. Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia: a) promowanie różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu oraz zdrowego stylu życia, b) inicjowanie i współorganizowanie imprez sportowych oraz rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, c) wspieranie reintegracji społecznej przez współorganizowanie atrakcyjnych form czynnego wypoczynku np., festyny osiedlowe i rodzinne, biwaki, organizacja wypoczynku zimowego i letniego itp., d) popularyzowanie działalności placówek o charakterze otwartym tj. klubów, świetlic oraz innych form działalności e)	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych - liczba wyznaczonych obiektów, w których odbywać się będą zajęcia - liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku zimowego i letniego -liczba imprez sportowych, festynów biwaków itp.	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne
11. Zakup, opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno- edukacyjnych oraz instruktażowych do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w przedszkolach, szkołach i innych placówkach oświatowych, wychowawczych i ośrodkach kultury	-ilość zakupionych materiałów informacyjnych oraz literatury fachowej	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne
12.Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych	-ilość zakupionych materiałów informacyjnych oraz literatury fachowej	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne
13.Tworzenie warunków do rozwoju młodzieżowych kół zainteresowań i innych form działalności pozalekcyjnej oraz prowadzenie w środowisku młodzieży pozaszkolnej działań informacyjno-edukacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego,	- liczba młodzieży biorącej udział w różnych formach działalności (koła zainteresowań konferencje, szkolenia, koncerty, zajęcia	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.3 Profilaktyka selektywna

ukierunkowanych na rozwój społeczny i profilaktykę uzależnień	sportowo-rekreacyjne, warsztaty)	
14. Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, w tym również uwzględniających tematykę związaną z uzależnieniem niestanowiącym uzależnienia od substancji psychoaktywnych (tzw. uzależnień behawioralnych), problematykę nowych środków psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” oraz problematykę palenia tytoniu, ze szczególnym uwzględnieniem programów z Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego prowadzonego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii	- liczba realizowanych programów profilaktycznych - liczba podmiotów realizujących programy profilaktyczne - liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych - liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna
15. Realizacja programów profilaktyki selektywnej i wskazującej (w tym również programów uwzględniających problematykę nowych środków psychoaktywnych - tzw. „dopalaczy”), ze szczególnym uwzględnieniem programów z Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego prowadzonego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii	- liczba realizowanych programów profilaktycznych - liczba podmiotów realizujących programy profilaktyczne - liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych - liczba rodziców i opiekunów biorących udział w programach profilaktycznych	2.3.2 Profilaktyka selektywna 2.3.3 Profilaktyka wskazująca
16. Realizacja działań minimalizujących występowanie ryzykownych zachowań wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych poprzez kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących w ramach realizacji programów rozwoju osobistego i społecznego	-liczba osób biorących udział w programach - liczba podmiotów realizujących programy	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna
Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii		
1.Udzielanie pomocy organizacyjnej i materialnej organizacjom społecznym, oraz organizacjom pożytku publicznego które realizują zadania z zakresu	- ilość zakupionych materiałów informacyjnych oraz literatury fachowej	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne

zapobiegania narkomanii	- ilość działań - liczba organizacji społecznych	
2. Wspieranie instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz ochrony zdrowia oraz stwarzających szanse powrotu osób uzależnionych do normalnego trybu życia	- ilość zakupionych materiałów informacyjnych oraz literatury fachowej - ilość działań - liczba organizacji społecznych	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych
3. Wspieranie działań profilaktycznych realizowanych przez Policję oraz Straż Miejską Gminy Sulechów w celu prowadzenia wspólnych działań w zakresie uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP	- liczba realizowanych szkoleń i programów - liczba uczestników	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne
4. Współpraca z jednostkami organizacyjnymi służby zdrowia w działaniach zbieżnych z celami i zadaniami niniejszego Programu	- liczba przeprowadzonych szkoleń - liczba przeprowadzonych konferencji - liczba uczestników	2.2. Rozwój kadr
5. Wspieranie działań placówek lecznictwa odwykowego przez m.in.: - finansowanie programów terapeutycznych uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ, - poprawę warunków bazy lokalowej i ich wyposażenia, - prowadzenie remontów i adaptacji budynków na potrzeby opieki ambulatoryjnej.	- liczba placówek zdrowotnych świadczących pomoc dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem w systemie ambulatoryjnym - liczba osób korzystających z pomocy placówek ambulatoryjnych, w tym osoby uzależnione i współuzależnione)	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych
Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego		
1. Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sulechowie w celu prowadzenia wspólnych działań	- liczba skierowanych osób - liczba interwencji	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających

		szkodliwie i uzależnionych
--	--	-------------------------------

Rozdział 5

Termin realizacji zadań i ich wdrażanie

Realizacja zadań objętych Gminnym Programem została zaplanowana na okres od stycznia do grudnia 2021 r. Przedmiotowe zadania mają charakter długoterminowy i stanowią kontynuację zadań z lat ubiegłych przewidzianych do realizacji w wieloletniej perspektywie budżetowej. Proces wdrażania Gminnego Programu polega przede wszystkim na systematycznej realizacji działań w nim ujętych, promocji i społecznej komunikacji (np. z wykorzystaniem Biuletynu Informacji Publicznej), a także inicjowaniu i prowadzeniu konsultacji z wykonawcami zadań.

Rozdział 6

Finansowanie Programu

Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sulechów finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących w całości z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być fundusze Unii Europejskiej i inne środki, pozyskiwane zarówno przez gminę, jak też realizatorów i partnerów. Finansowanie częściowo opiera się także na środkach własnych organizacji pozarządowych ubiegających się o dotację w ramach otwartych konkursów ofert lub z inicjatywy własnej.

Należy pamiętać, że podczas realizacji Gminnego Programu Gmina zobowiązana jest do przestrzegania ustawowego wymogu, aby każde zadanie finansowane w jego zakresie miało rzeczywisty związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest finansowany w ramach kompleksowych działań profilaktyki uzależnień wraz z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z wydatków zaplanowanych na ten cel w planie finansowym Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie na 2021 rok.

Rozdział 7

Sposób sprawozdania

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, organ wykonawczy samorządu gminy sporządza raport z wykonania Gminnego Programu w danym roku, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ww. ustawy organ wykonawczy samorządu gminy sporządza na podstawie opracowanej przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii ankiety informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, wynikających z Gminnego Programu, i przesyła ją do Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Rozdział 8

Monitorowanie problemów uzależnień w Gminie Sulechów

Bieżące monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od narkotyków dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień, dla władz lokalnych oraz społeczności gminy. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie miasta polega w szczególności na:

- przeprowadzeniu cyklicznych (co 3-4 lata), społecznych badań na temat skali uzależnień w gminie Sulechów,
- ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych, programów rekomendowanych,
- analizie sprawozdań z realizacji zadań.

Monitorowanie programu oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia efektywności poszczególnych działań, szczególnie po ich zakończeniu. Dane te są przydatne przy podejmowaniu decyzji dotyczących rozszerzenia bądź ograniczenia podejmowanych działań programowych oraz przy planowaniu kolejnych.

Rozdział 9

Rekomendowane działania

Ocena realizowanych działań Gminy Sulechów w roku 2020 wskazuje na konieczność kontynuowania dobrych praktyk w zakresie przeciwdziałania narkomanii oraz poszukiwanie nowych form współpracy pomiędzy służbami zobowiązanymi do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego. Narodowy Program Zdrowia wskazuje na szersze zajęcie się tematem „nikotynizmu” w gminnych programach, a dokładniej „Realizacją ogólnopolskich kampanii informacyjno-edukacyjnych oraz programów profilaktycznych związanych z zagrożeniami wynikającymi z używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych zgodnie z w ramach działań informacyjno-edukacyjnych i profilaktycznych- zadanie 4.2. Narodowy Program Zdrowia zwraca również szczególną uwagę na problem Nowych Substancji Psychoaktywnych tzw. „dopalaczy”, w związku z tym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii rozszerzono pojęcia „substancje psychoaktywne, narkotyki” o pojęcie „środki odurzające, substancje psychotropowe i NSP- Nowe Substancje Psychoaktywne”. Na podstawie analizy posiadanych zasobów oraz wyników Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Sulechów, uwzględniając priorytety działań określone w Narodowym Programie Zdrowia, szczególnie istotne jest zintensyfikowanie działań w następujących obszarach:

- prowadzenie profilaktyki uniwersalnej, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania programów rekomendowanych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Instytut Psychiatrii i Neurologii. Stworzenie sieci profilaktyki opierających się na ww. programach; Mając na uwadze uwagi pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli w innych gminach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku żadne działania o charakterze jednorazowym, akcyjnym

(np. pogadanki, spektakle, festyny) nie zastąpią działań profesjonalnych i mogą stanowić jedynie ich uzupełnienie,

- propagowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia, poprzez przedstawianie korzyści za tym idących oraz możliwości tego osiągnięcia, a także poprzez rozpowszechnianie informacji na temat dokładnych danych teleadresowych gdzie i kiedy uczniowie mogą skorzystać z pomocy w razie problemów,
- prowadzenie profilaktyki uniwersalnej i selektywnej czyli działań profilaktycznych wśród dorosłych mieszkańców gminy Sulechów wykorzystujących przy tym strategię informacyjną, mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości substancji psychoaktywnych oraz nikotyny na zdrowie osoby uzależnionej oraz na zdrowie osób z jej otoczenia,
- prowadzenie profilaktyki selektywnej, kierowanej do grup osób eksperymentujących z środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i NSP ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania programów rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Instytut Psychiatrii i Neurologii,
- przeprowadzanie większej ilości diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych oraz innych ekspertyz pozwalających ocenić aktualny stan problemów związanych z środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i NSP, a także stan posiadanych zasobów w sferze ich rozwiązywania oraz efektów dotychczasowych działań.

M. Batura
radca prawny
Pz - 2475/03